ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Львôвъ. Сꙋбота днѧ **Ч. 16.** 12/24 Лютого 1849.

Славяньске часописецтво.

Зъ письмъ часовыхъ въ ѧзыкахъ славѧньскихъ зъ пôдъ вôльного тыскꙋ въ равꙋскихъ державахъ выходѧщыхъ споминаемъ особливо слѣдꙋющи̂. Въ Чехахъ выходѧтъ: Народни̂ Новины въ Празѣ, съ прилогою Шотекъ въ великôмъ творѣ французского письма часового „Національ“ и занимаютъ кромъ многихъ статій полѣтическихъ чисто славѧньскимъ дꙋхомъ выпроваджєныхъ также и Всѧчинꙋ. Поле простороннє, ѧкъ въ найлѣпшихъ письмахъ, становище слобôднє ново-славѧньске, а ѧдрнôсть выробôвъ возрѣнно свѣдствꙋе о оумнôй быстрости и прꙋжности честного выдавателѧ К. Гавличка, котрый лише про тое свое мѣсце на Соймѣ державнôмъ опꙋстилъ, щобы всѣма силамы своѝмꙋ письмовы ôддатисѧ. Новины славѧньски Липы въ Празѣ. Выдавателѣ К. Сабѣна и Вавра мꙋжи повни̂ ревности за справꙋ слободы. Письмо красѣе розличностею предметôвъ. Поле чисто людовладнє. Чехи надѣютъ сѧ ихъ колись числити до найлѣпшыхъ своихъ письмъ. — Вечерный Листъ въ Празѣ, зъ выдавательнѣ молодого К. Лѣблѣньского, котрый также „Пчолꙋ“ выдавати прійнѧвсѧ. Стремлѣнье коренне. — Пражскіи Новины, органъ правительне зъ выдавательнѣ ческого оученого Єрбена. Рада мѣска выдае своимъ поштенымъ черезъ знатного слобôдномыслѧного Дра. Пѣхла Громадскій Листъ, (*Obecni List*). Ческа Матицѧ выдае Часопись ческого Мꙋзеꙋмъ; письмо оучене згодне зъ намѣренамы товариства. Въ Моравщинѣ выходѧтъ: Моравскіи Новины письмо оурѧдове, и „Тыжденникъ (*Tydennik*)“ въ Бернѣ; а Голомꙋцкіи Новины въ Голомꙋцꙋ: письмо тое простонароднє, просвѣщенє мающе на цѣли есть зъ того взглѧдꙋ неоцѣненнє. Выдаватель намъ знатный Др. и професоръ Ганꙋшъ. — Въ Любланѣ (*Laibach*) выходѧтъ Новины кметійскихъ и рꙋкодѣльскихъ рѣчій и Прави Словенецъ; въ Циллій (Стиріи) выходѧтъ „Словеньски Новины.“ — Въ Загребью (*Agram*) Новины Далматиньско-хорватско-славоньски съ прилогою „Данница.“ Выдаватель заслꙋженый Людевитъ Гай. Славеньскій Югъ польно образꙋе дꙋхъ теперѣшный южныхъ Славѧнъ. — Въ Бѣлгородѣ (*Belgrad*) Бѣлгородски Новины и Сербъ, а въ Карловцѧхъ выходѧтъ Вѣстникъ и Напредакъ; тіи вс̑ѣ тры печатаютсѧ бꙋквами гражданьскыми.

въ Зарѣ Зора Дальматиньска. — За польскіи письма годѣ щось споминати, бо по бôльшôй части выходити перестали. Вѣдомо при тôмъ, якои ваги оны для насъ въ передъ були. Выходитъ теперь письмо часове въ Львовѣ Польска П. Мецѣшевского. Письмо одно, але не дурне, бо П. Мецѣшевскій (самъ стане за десятьохъ) закупивши мало що не все свѣтла, котрѣ въ давныхъ польскихъ письмахъ менѣли, заложивъ велику фабрику на удержанье польского источника въ нашôй Галичинѣ. Єли дѣло чисте, справедливе, удержитъ ся, и Панъ Богъ поблагословитъ; але скоро нечестиве, то чей Панъ Богъ змилуе ся, тай не дастъ вѣка прожити. —

Зъ письмъ нѣмецкихъ Славянщину изключительно маючихъ на взглядѣ вспомнути мусимо за Южно-славяньскій Вѣстникъ (*Südslavische Zeitung*) въ Загребю выходящій, письмо въ отношеню къ южнославяньскимъ должностямъ великои ваги. На конецъ Славяньскіи средоточніи Листы (*Slavische Centralblätter*) въ Празѣ выходящіи отличаютъ ся особливымъ способомъ, якимъ свои вѣсти удѣляютъ: способъ, котрый обучаючи умъ, душу покрѣпляе, и такъ прилестно справу чисто славяньску къ сердцю приведе, якъ колись „*Slavische Jahrbücher*," що лѣпшои принуки годѣ. —

СПРАВЫ КРАЕВИ.

Вѣсть ôдъ зброймѣстра Нужанъ доноситъ, що осада крѣпости Есегъ 4500. мужа на дни 14. с. м. коронь зложила и своиму правному Владѣтелю пôддала ся. Залогу отримало зъ войска пограничного пôдъ начальствомъ енерала Треберсбурга, котрый до побѣджена того мѣста найбôльше причинився. Въ крѣпости застали побѣдителѣ 614. пушокъ, 2000. цетнарôвъ пороху, 71. коный, 400. волôвъ и 34,000. З. Р. Ср. грошмы.

Газ. Вѣд.

Оденъ Англикъ пôзнавши на своимъ путешествію Угрôвъ, такъ каже за нихъ: Мадяры стоятъ въ тôмъ самôмъ помѣрѣ, якъ колись Англичаны: скоро маютъ досить силы умной и пружности въ дѣланю, здѣлаютъ то само, що Норманы въ Англіи; але скоро умомъ не владѣютъ, то занемогутъ, знидѣютъ и упадутъ пôдъ пересиліемъ другихъ народôвъ въ Угорщинѣ обытающыхъ. На часѣ о тôмъ спомнути; дивно однако, якъ бистроумный Англичанинъ мôгъ Мадярôвъ до Норманôвъ рôвнати. —

Выдѣлъ хорватско-словеньского краевого сейму на возванье Е. Превосходительства Бана Елячича згромадився въ Загребю, щобь упорядити соймъ, краеве правленье, и округы областнѣ. — Въ Загребю завязало ся два товариства женьского полу. Одно мае намѣренье о лѣпше выхованье дѣвчатъ, а друге о ограниченье збытку старати ся. —

На мѣсто Міляно наложена военна дачка пôвпята міліона лерôвъ (сорокôвцевъ,) котра до кôнця мѣсяця Сѣчня мала бути зложена. Неприятность Италіанôвъ къ Ракусанамъ все ще велика. Женщины дôстаютъ якісь тайни листы, щобь жалôбно ся уберали. Цѣле Міляно въ чорни цвѣты уберае ся. — До Сардиніи недаютъ нѣкому пашпортôвъ. — Вѣсть, що Радецкій мавъ въ Брещіи зôбрати сылу, щобь до державы костелной тягнути, не потверджае ся. — Для учрежденя одномѣрного правительства въ цѣлôй державѣ ракускôй выдавъ ц. комѣсаръ въ королевствѣ льомбардско-венатскôмъ приличне розпорядженье о позванье заступникôвъ тыхъ областей до Вѣдня. Доходили вѣсти, що въ Сардиніи готовило ся заворушенье; теперь голосятъ, що то збѣгли Льомбарды въ надѣѣ, що Мадяры звитяжутъ, до Льомбардіи впасти хотѣли, але побито ихъ и роззброено.

Соединенье славяньске въ Тріестѣ день въ день взмагае ся; числитъ въ собѣ многихъ ученыхъ, образованыхъ и владѣющыхъ людій. Стоитъ оно очивидно зъ славяньскимы Липамы въ Празѣ, Люблянѣ, Загребю, Вѣдни, Цѣлевци въ по-

лѣченю. Надѣятись можна, що его сила такъ взросте, що до великихъ дѣлъ буде здôбна.

Бенатско. Зъ листу зъ 30. Студна. По новôмъ роцѣ обявлано ся въ Бенатску нового выбуху. Гарибальди прійшовъ зо свою гордою до мѣста. Морскіи темницѣ „Баньо" отворено и зъ ослобожденыхъ 600. арештантôвъ составлено окромѣшну легію. —

Замѣреный способъ зъ бань наповѣтрныхъ, котрихъ ся мали въ гору зъ тагаромъ мождѣрôвъ взносити, мѣсто ракетамы обстрѣлювати, не удавъ ся, и буде либонь понеханый.

СПРАВЫ ЗАГРАНИЧНИ.

Неаполь.

Письмо Конціліаторе з Фльоренціи пише, що Отцю ск. в Гаетѣ були предложенû 3. чертежи (планы) касающися Его теперѣшного состояня. Первый о посредничествѣ Раксе и Неаполя, котре мавъ зъ недоволствьемъ приняти. Другый радитъ Папѣ, щобь именувавъ правителя міряннина для мірскихъ должностей, а самъ лишивши собѣ духовни, предпринявъ путь до тихъ краѣвъ! де католичество черезъ розкольникôвъ наиболыше терпитъ, щобь го такъ укрѣпити к вѣрѣ и ôдданости; потому абы скликавъ великіи духовно-общіи соборъ для полученя вѣхъ не сомысльныхъ. Той видѣвъ ся Папѣ бути тяжкій до совершеня. Третый судитъ за наилучшу рѣчь, поѣхати до якого мѣста державы костелной и съ народомъ въ уклады вôити. Папа не рекши нѣчо розгодного отвѣчавъ: Безуміе Рымлянъ ще тревае; пожду я доки поморока зъ ихъ очей не зôйде.

Одъ коли до Неаполя кôлькохъ гонцѣвъ россійскихъ приѣхало сталисъ французкій и англійскій посланники скрытнѣйшій, а противно успілвяня короля Фердинанда противъ Сициліи смѣлійши — явнѣйши.

Найновѣйша вѣсть телеграфіческа зъ Тріесту:

Въ Рымѣ оголошено 9. Лютого о 2. годинѣ зъ рана учреждену Рѣчь посполну рымску.

Соборъ уставодательный рымскій выдавъ слѣдующій основательный законъ для державы рымской.

1.) Папа єстъ въ дѣлѣ и правѣ ôдъ мірского владѣня рымскою державою ôдвдженый.

2.) Папѣ рымскому будутъ потребни забезпеченя независимости правленя духовного удѣлени.

3.) Складъ правительный державы рымской єстъ чисто народовладный и именуе ся преславнымъ именемъ: Рѣчь посполна рымска.

4.) Рѣчь посполна рымска задержитъ въ отношеню къ прочой Италіи тіи помѣры, якихъ спôльна народнôсть домагае ся.

Великій князь Тосканскій опустивъ тихачемъ мѣсто Сієну: не онакше но утѣкъ, лишивши письмо изъясняюще причину, про яку утѣкъ. Каже, що не зъ переполоху, але що съ Папою на тое умовивъ ся.

Такъ само и Папа опустивъ тайно Гаету, и поѣхавъ, якъ кажутъ до Франціи; другимъ видитъ ся, що вже єстъ въ Чита Векхія въ Папиствѣ.

Франція.

Панъ Кануто посланникъ рымскій до правительства французского и англійского, въ Франціи не бувъ принятый, бо вже по убѣгствью Отца св. и ôдъ неправои влады выеланый.

Парижъ 29 Сѣчня. Чого ся зъ всякою дôйстностею надѣяти было можна, тое истинно настулило. Рôзнородни источники народа, котри до выбору Людвика Бонапартого на Президента получили ся, осягнувши свою цѣль, розпружили ся ôдтак по давному. Соборъ народный не годитъ ся нѣ зъ міністерствомъ, нѣ зъ Президентомъ. Президентъ и міністерство тягаютъ ся меже собою; словомъ панує теперъ таке замѣшане сторонъ, зъ котрого нѣчо не дасть ся провидѣти. Одни жадаютъ міністерства Тієрса; другимъ забагае ся міністерства пôдъ начальствомъ Марра предсѣдателя Собору наро. трети

желаютъ що иншого: а одно таке правдоподѣбне якъ другє. Въ Соборѣ сама колотнѧ, а Соборъ самъ не знае, чы розойти сѧ, чы лишитисѧ. Народъ въ краю видитъ сѧ перкого жадати, бо выдѣвъ при выборѣ заступниковъ предсѣдателѧ Собору вытязь стороны соборовой мінїстерству противной. Затокму Брукселську розмаито кажутъ: то чути, що зъ неи нѣчо небуде, бо Ракусы черезъ токмителѣвъ оустановленои засады несовершенной независимости Италїи принати не хочутъ; то знова, що и папискїи должности тамъ маютъ бути розсуджени.

Бонапарте зоставши председателемъ рѣчи посполитой французкой зацуравъ сѧ своихъ грѣховъ Штрасбурскихъ и Булоньскихъ, и зажадавъ одъ мінїстерства, щобъ ему выдало паперы доказующи о ныхъ. Мінїстерство то му перечило и про тое Малвиль выступивъ зъ мінїстерства.

Всячина.

ЛѢСЪ ДУБИНА.

Морозы розъѣлись и зима минула
И вѣтры студени не вѣютъ;
Сонце сѧ поднесло, весна повернула
И мушки до соньца вже мрѣютъ.

Луги калинови вже сѧ розвинули,
Лѣсы трепетови вже цвитутъ;
И сады вишневи бѣлый цвѣтъ добули
Запахъ свой премилый въ свѣтъ несутъ.

Чомужъ Ты дубовый лѣсочку думаешъ,
Чомужъ Ты лишъ сумно такъ стоишъ?
Чомужъ Ты въ зеленый листъ сѧ не вбираешъ
Чи лишъ Ты морозу сѧ боишъ?

Чижъ Ты ще невачишъ, якъ всюда весело
Пчолки по квѣточкахъ якъ звенятъ;
Яка радость всюда въ свѣтѣ на около,
Птички по садочкахъ лускотятъ!

Чогожъ такъ лишъ въ тобѣ глухо якбы въ
Ажъ серце здригаесь надъ тобовъ, (гробѣ
Чогожъ Ты мой гожїй оу такой жалобѣ,
Скажи най заплачу надъ Тобовъ!

„Неплачъ надо мною Ты мой милый друже,
Бо жалю причинишъ тымъ менѣ;
„Слеза надъ слезою“ дакитъ серце дуже
Страхаюсь заспати ще и нынѣ.

„Бо не знаютъ люди, що то не годитсѧ
Глумитись сивенькой зазули:
Имъ гласъ соловеѧ, хиба лишъ приснитсѧ
А на зазуленьку загули.

„Отъ я тобѣ скажу, що ми долягае,
Гаразду моему не стае;
Нѣхто мѧ не жалуе, кождый мѧ рубае,
Сонце ще якъ треба не грѣе!“

Въ садкахъ деревина стоитъ до полудна
А я залишеный на пувночъ,
Имъ и въ ночи видно, якбы впередодна
А менѣ въ день мрачно, якбы въ ночъ.

По садкахъ дозорцѣ деревца плекаютъ
А мене лишъ кождый ту глушитъ;
Въ садкахъ деревину водовъ подливаютъ
А мене и родный братъ сушитъ.

Въ садкахъ и пташина гнѣздо звивае,
Деревца везпечни тамъ стоятъ;
А въ менѣ пташина кожда потерпае
Бо ще и пнѣ съ гнѣздами повалятъ.

Потерпи лишъ трохи, ще и я-сѧ розвеселю
Маю и я ще въ Бозѣ надѣю;
Колысь и я зеленый листокъ свой розстелю
Красоту природну одѣю;

Соловѣй пташина гукне голосами
Зподъ листка моего на весь свѣтъ;
Замаю я землю и край дубровами
Бо и Царю вѣрненькїи естъ мой цвѣтъ.

зъ 1847.

Григорїй Боднаренко.

Выдаватель и заручающїй Редакторъ А. ПАВЕНЦКІЙ. Типомъ Інститута Ставропїгїаньского.